EROTIC PASSION IN THE NOVELS OF F. SCOTT FITZGERALD AND CAMIL PETRESCU

Andreea Dinu
PhD. student, Universityof Craiova

Abstract:Althought most critics have seen The Great Gatsby of F.Scott Fitzgerald and The Last Night of Love, the First Night of War of Camil Petrescu as being about the American dream or war, it cannot be denied that both authors dedicated a major part of their novels to the love stories of the characters.This paper aims to present the way in which the characteristics of limerance affected the characters in the afore mentioned novels. Limerance is a term used in psychology to define erotic passion that pulses into mad love, the condition of being in love.
Camil Petrescu seems to be aware of the love theory, but he did not allow his characters to fall under the spell of love. This is way, Ştefan and Ela are not able to fix their marital problems caused by jealousy and lack of confidence and the divorce comes as an inevitable consequence. Jay Gatsby is the only character that is madly in love and all his performance during the plot is a result of his mood.

Keywords: Limerance, love, The Great Gatsby, Ultima noapte de dragoste, întîia noapte de război(The Last Night of Love, the First Night of War

Harry Harlow spunea că „puţinul pe care îl cunoaştem despre dragoste nu depăşeşte simpla observaţie, iar puţinul pe care îl scriem despre ea a fost mai bine scris de poeţi şi romancieri" (*apud* Rusu 2015:32). Actanţii romanelor lui Camil Petrescu şi Scott Fitzgerald sunt implicaţi în relaţii sentimentale complicate, acţiunea petrecîndu-se chiar în jurul acestora. Petrescu, omul, nu a cred că a înţeles vreodată sentimentul, iar Petrescu romancierul a descris lucid ce văzut în jurul lui, nu ceea ce a trăit. Cel ce se dorea intelectualul lucid nu are propria poveste de dragoste, de aceea îşi implică personajele în poveşti diferite cu propriile caracteristici.

Povestea lui Fitzgerald e simplă: tinerii se îndrăgostesc, se căsătoresc, pendulează între diferite relaţii, dar nu divorţează niciodată. Tiparul se transpune către actanţii săi, autorii bazîndu-se pe propriile poveşti, deoarece „ noi suntem puternic înclinaţi să extrapolăm propriile situaţii sau ale celor apropiaţi fără un temei teoretic"(Iluţ 2015: 19).

Termenul *limerance*= limeranţăa apărut în 1979, cînd Dorothy Tennov l-a folosit pentru a defini „pasionalitatea erotică ce pulsează în dragoste nebună, starea de a fi îndrăgostit" (Rusu 2015:48).

Că o merită sau nu, singura femeie adorată este Daisy, iar acest fapt reiese din analiza componentelor stării de limeranţă care nu sunt întîlnite în cadrul altor relaţii. Wilson este un bărbat ce îşi concepe acţiunile în directă legătură cu femeia pe care o iubeşte, dar relaţia sa cu Myrtle este una prezentată în plan secundar şi nu oferă suficiente detalii care să corespună fiecărei faze a limeranţei. Drept urmare, nexistînd posibilitatea unei analize oneste, nu pot afirma că şi el este o altă victimă a dragostei.

Componentele de bază, care, împreună, dau experienţa limerantă sunt următoarele: (Rusu 2015: 48-49):

a."gîndirea intruzivă, mintea îndrăgostitului este stăpînită de gîndul şi imaginea persoanei iubite" (Rusu 2015:48).

„ Pe plan perceptiv, semnul distinct al limeranţei este idealizarea celuilalt adorat" (Rusu 2015: 49). Începutul relaţiei este descris de Jordan, care afirmă: „ ofiţerul [Gatsby] o

BDD-A30536 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:14:01 UTC)

privea aşa cum i-ar plăcea oricărei fete să fie privite din cînd în cînd şi fiindcă mi s-a părut atît de romantic, n-am uitat niciodată întîmplarea asta"(2003: 101). Făcînd retrospectiva relaţiei Daisy-Jay, Nick surprinde această stare de sujugare sub puterea dragostei :

> „Chiar în după-amiaza aceea trebuie să fi fost momente cînd Daisy nu se ridicase la înălţimea visurilor sale [ale lui Gatsby]- şi asta nu din vina ei, ci din pricina colosalei vitalităţi a iluzilor lui. O depăşiseră cu mult, depăşiseră orice închipuire. Se aruncase în vîltoarea lor cu o pasiune creatoare, sprindu-le tot timpul, împodobindu-le cu fiecare nou panaş ce-i ieşea în cale. Nu exista ardoarea sau prospeţimeacare să se poată măsura cu ce adăposteşte un bărbat în inima lui spectrală" (2012: 127).

b. „năzuinţă acută, speranţa dragostei" (Rusu 2015:48).

În perioada în care nu s-au văzut, Gatsby nu şi-a pierdut speranţa că într-o zi vor fi din nou împreună. A folosit presa pentru a se pune la curent cu ceea ce făcea iubita lui, în momentul reîntîlnirii avînd inclusiv o colecţie cu decupaje ale articolelor despre ea:

> „- Uită-te aici, spuse Gatsby grăbit. Am o grămadă de decupaje din ziare...despre tine. Rămaseră unul lîngă altul să se uite la ele" (2012:124).

c. „dependenţa dispoziţională de acţiunile persoanei adorate" (Rusu 2015:48).

Toate acţiunile pe care le face Gatsby au legătură cu Daisy: îşi schimbă radical stilul de viaţă, intră în afaceri ilegale şi speră să o reîntîlnească şi să reia relaţia. În perioada premergătoare reîntîlnirii, urmăreşte atent, din umbră viaţa : se mută în apropiere, se împrieteneşte cu cei din anturajul ei, oferă petreceri extravagante în speranţa că ea se va afla printre invitaţi.

Locul în care alege să îşi cumpere casa, este determinat de apropierea de femeia iubită, iar lumina verde pe care o zăreşte în fiecare seară reprezintă dorinţa pusă pe o stea căzătoare: „În comparaţie cu distanţa uriaşă care îl separase de Daisy, lumina aceea i se păruse că îl aduce mai apropape de ea, mai-mai să o atingă"(2013:123).

d. „exclusivism limerant, exprimat prin incapacitatea de a fi simultan îndrăgostit de mai mult de o singură persoană" (Rusu 2015:48).

După despărţire, Daisy si Gatsby reacţionează diferit. În timp ce pentru el se scurg cinci ani în care nu are nicio relaţie, Daisy se reorientează asupra altui bărbat, diferit din punct de vedere moral şi financiar de primul. Bărbatul îşi transformă acţiunile în mijloace de a îşi recîştiga iubita, dar pentru ea, suferinţa de după despărţire durează mai puţin de un anotimp, după cum o descrie prietena ei, „pînă în toamna următoare îşi recăpătase buna dispoziţie, veselia dintotdeauna" (2013:101).

e. „recurgerea la închipuirea unor scenarii fanteziste în care obiectul limerant reciprochează sentimentele nutrite de subiect ca modalitate de potolire temporară a obsesiei afectiv-cognitive" (Rusu 2015:48).

Gatsby îi mărturiseşte lui Nick că la începutul relaţiei „ se siţea de parcă ar fi fost căsătorit cu ea" (200: 193)

f."frica de respingere" (Rusu 2015:48).

După primele momente ale întîlnirii aranjate de la Nick, Gatsby se teme de respingerea femeii iubite şi nu ar vrea să fie dat de gol de discuţia pe care o are cu prietenul său pe acest subiect. După ce i se spune, nereal, că şi Daisy simte acelaşi lucru ca şi el, este în stare să continue întîlnirea.

BDD-A30536 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:14:01 UTC)

„ Gatsby se făcu nevăzut într-un colţ şi, în timp ce discutam cu Daisy, se uita de la unul la altul cu încordare, fereicit.[...]
-Am făcut o greşeală teribilă, zise el clătinînd din cap, o greşeală teribilă, teribilă,teribilă.
- Esti descumpănit , atîta tot . Şi am avut inspiraţia să adaug: La fel şi Daisy.
-E descumpănită? Repetă el, nevenindu-i să-şi creadă urechilor.
- Întocmai ca şi tine.
-Nu mai vorbi aşa tare.
-Te porţi ca un copil mic, am răbufnit eu exasperat. Pe deasupra, mai eşti şi prost-crescut. Ai lăsat-o Daisy să stea singură".(2012:116)

g."intensificarea pasiunii limerante prin adversitatea întîmpinată ;un obstacol extrinsec ridicat în calea scopului suprem urmărit de subiectul limerant, uniunea extatică, are efect de potenţare a motivaţiei de atingere a scopului respectiv" (Rusu 2015:48).

Discuţia între patru ochi creează puternice sentimente celor doi îndrăgostiţi, lui Gatsby dîndu-i speranţa reînodării relaţiei.

„Şedeau fiecare la cîte un capăt al canapelei şi se priveau de parcă şi-ar fi pus sau le stătea pe buze să-şi pună o întrebare şi dispăruse orice urmă de stinghereală. Daisy avea faţa mânjită de lacrimi şi, cînd am intrat, sări în sus şi începu să se şteargă cu batista în faţa oglinzii. La Gatsby am remarcat însă o schimbare de-a dreptul năucitoare. Chipul îi era literalmente radios: fără nici un cuvînt sau gest, strălucea şi umplea cămăruţa cu o fericire nemaivăzută pînă atunci"(2012: 118).

h. „supra-sensibilitate faţă de orice gest al obiectului" (Rusu 2015:48).

După reîntîlnire el" îşi reevalua toate bunurile din casă în funcţie de reacţiile pe care le putea citi în ochii ei atît de dragi"(2013:121)

i. „surescitarea fiziologică" (Rusu 2015:48).

Cînd în sfîrşit este din nou în preajma femeii iubite, Jay nu îşi poate stăpînii sentimentele:

„- E cel mai ciudat lucru care mi se –ntîmplă, bătrîne zise el voios. Nu pot...cînd încerc să...
Trecuse, în chip vizibil, prin două stări şi acum intra într-o a treia fază. După stinghereală şi după voioşia exacerbată de mai devreme, acum era mistuit de uimirea pricinuită de prezenţa ei. Ideea asta îi umpluse cugetul de atîta amar de vreme, o visase tot timpul, aşteptase strîngînd din dinţi, ca să zic aşa, cu o intensitate inimaginabilă, aşa că acum, ca o reacţie la toate, era aidoma unui ceas care a fost dat peste cap" (2013: 121-122)

j. „senzaţia extatică de plutire atunci cînd reciprocarea este preconizată" (Rusu 2015:49).

În primele momente ale reîntîlnirii, Gatsby „se holba exaltat la Daisy, care şedea înspăimîntată, însă plină de graţie, pe marginea unui scaun"(2013:115).

k. „trăire emoţională al cărei punct focal este centrat pe promisiune a reciprocării, fapt ce provoacă retrogradarea tuturor celorlalte preocupări pe plan secund" (Rusu 2015:49).

Reluarea relaţiei îi face pe ambii să uite de cei din jur, dar după cum notează Nick, Gatsby este cel ce trăieşte mai intens : „ Uitaseră de mine, dar Daisy îşi ridică o clipă privirea şi-mi atinse mâna ; Gatsby nici nu mă mai recunoştea în aceste clipe. I-am mai privit o dată, iar ei îmi întoarseră privirea parcă de pe alt tărîm, subjugaţi de-o trăire interioară intensă"(2012: 127).

Pînă la scena de Plaza, Gatsby nu avusese nici un motiv să pună la îndoială că îşi recîştigase iubita, dovadă stînd dupa-amiezele pline de dragoste. Ajunge să creadă că dacă ea îl iubise în toţi acei cinci ani, nimic altceva nu mai are importanţă, nici măcar căsătoria ei cu

BDD-A30536 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:14:01 UTC)

Tom. Acest fapt justifică de ce el continuă să îşi facă planuri alături de ea, deşi ea era soţie şi mamă.

> „-Cred că nu l-a iubit niciodată, zise Gatsby [...]. A speriat-o cu toate lucrurile pe care i le-a spus-- m-a făcut să par un escroc de doi bani. Iar pe ea asta a făcut-o să nici nu-şi dea seama ce spune.[...] Bine-nţeles, l-o fi iubit o clipă la început, cînd s-au căsătorit- dar tot pe mine mă iubea mai mult şi atunci, înţelegi?[...]
> Ce putea să însemne un asemenea gînd, decît că trăia toate lucrurile acestea la o intensitate de nemăsurat?"(2012: 197).

l. „capacitate nebănuită de empatizare cu persoana venerată" (Rusu 2015:49).

Deşi avusese loc o confruntare între Daisy, Tom şi Jay, în care femeia recunoscuse că îşi iubise soţul în toată perioada cît fuseseră căsătoriţi, Jay nu poate să se îndepărteze de ea. Modul în care el reacţionează este o combinaţie de naivitate şi cavalerism, ambele consecinţă a marii lui dorinţe de a o reavea. Îi este teamă că soţul ei îi va face rău şi este în stare să o păzească toată noaptea. După ce este martor la accidentul în care Daisy o ucide pe Myrtle, nu o demască şi nici nu vrea să ia în considerare să părăsească localitatea, simţindu-se dator să îi fie alături femeii iubite. Pînă în ultimul moment, Gatsby speră că Daisy îşi va părăsi soţul şi îşi vor putea relua relaţia.

> „- Ar trebui să pleci undeva, l-am sfătuit eu. Aproape sigur că îţi vor identifica maşina.
> -Tocmai ACUM să plec, bătrîne? [...]
> Nici nu voia să se gîndească la una ca asta. Nu avea cum să plece de lîngă Daisy pînă ce nu ştia ce are ea de gînd să facă. Se agăţa de-o ultimă speranţă şi nu m-a răbdat inima să-l trezesc la realitate"(2012: 191).

Sunt cîteva fraze în conversaţia lui cu Nick în care pare că începe să se îndoiască de posibilitatea de a o avea din nou pe Daisy.

> „-Îmi închipui că o să sune şi Daisy, spuse el privindu-mă neliniştit, parcă sperînd să-i confirm presupunerea.[...] Am impresia cănici Gatsby însuşi nu mai credea că o să primească telefonulmult aşteptat şi poate nici nu-i mai păsa. Dacă aşa stau lucrurile, înseamnă că, probabil, avea de plătit un preţ prea mare pentru că trăise atîta amar de vreme cu un singur vis. Probabil că şi-a înălţat privirile spre un cer nemaivăzut pînă atunci, dincolo de frunzişul înspăimîntător, şi a tremurat tot cînd şi-a dat seama ce lucru grotesc e un trandafir, cît de grosolană e lumina soarelui pe iarba proaspăt însămînţată. A dat peste o lume nouă, una materială, dar nu neapărat reală, unde nişte biete stafii, respirînd vise în loc de aer, pluteau de colo-colo la voia întîmplării...siluete cenuşii, fantastice, lunecînd spre el printre copacii amorfi "(2012: 199, 208-209) .

În ciuda grandorii sale şi a intensităţii trăirii dragostei, Gatsby are nevoie de moarte, pentru a fi scutit de întoarcerea la realitate, rămînînd eternul îndrăgostit al romanului şi primind simpatia lui Nick şi a cititorului: „-Sunt o adunătură de nemernici! i-am strigat eu peste pajişte. Eşti un om mai cumsecade decît noi toţi la un loc" (2012: 199).

În opinia lui Petru Iluţ „ dacă partenerii sunt despărţiţi mai mult timp (boală, călătorii lungi, război, etc), ei resimt profund singurătatea, simt dorinţa puternică de a se vedea, trăiesc reîntîlnirea la cote emoţionale maxime.[...] Unul şi acelaşi individ poate avea poveşti de dragoste diferite" (2015: 31-32). Despărţirea îndelungată a celor doi iubiţi poate să creeze contextul potrivit pentru dezvoltarea stării de limeranţă sub care se găseşte Gatsby şi care îi determină comportamentul de-a lungul paginilor romanului.

Concluziile analizei stării de limeranţă pot fi exprimate cu ajutorul lui Andre Le Vot care considera că „bărbaţii cu asteptări neraliste precum Gatsby, ajung să fie îndrăgostiţi de produsul nostalgiei şi imaginaţiei lor" (*apud* Killen 2017:43).

BDD-A30536 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:14:01 UTC)

Camil Petrescu invită, prin intermediul lui Gheorghidiu, la o cunoaştere aprofundată a psihologiei dragostei pentru o interpretare obiectivă a zbuciumului partenerilor, în lipsa cunoştinţelor din acest domeniu, analiza avînd caracter puieril.

„ – Discuţia dumneavoastră e copilăroasă şi primară. Nu cunoaşteţi nimic din psihologia dragostei. Folosiţi un material nediferenţiat”(2006: 12).

Spre deosebire de Fitzgerald care îl ţine pe Gatsby sub starea de limeranţă pe întreg parcursul romanului, autorul român foloseşte numai două pagini pentru a descrie concepţia personajului principal cu privire la dragoste. În timp ce personajul din romanul american o are pe Daisy drept obiect limerant, Gheorghidiu dă un exemplu general a ceea ce înseamnă dragostea, el deţinînd noţiunile teoretice, dar lipsindu-i aparatul sufletesc de a le pune în practică. Pentru o mai uşoară demonstraţie, voi repeta partea teoretică enunţată de Mihai Rusu şi o voi exemplifica .

a.”gîndirea intruzivă, mintea îndrăgostitului este stăpînită de gîndul şi imaginea persoanei iubite” (Rusu 2015:48).

Pentru Gheorghidiu, începutul unei relaţii este o obişnuinţă: „ de cele mai multe ori te obişnuieşti greu , la început.[...] Şi treptat îţi trebuieşte prezenţa ei zilnică” (2006: 14-15). Atunci cînd vorbeşte despre Ela, recunoaşte că o cunoscuse printr-o colegă pe care o plăcuse mai mult, dar că „ ajunsese să-mi fie scumpă tocmai prin bucuria pe care eu i-o dădeam” (2006: 17).

b. „năzuinţă acută, speranţa dragostei” (Rusu 2015:48).

Măgulit de dragostea uneia dintre cele mai frumoase studente, bărbatul iubeşte „întîi din milă, din îndatorire, din duioşie, pentru că ştii că asta o face fericită, îţi repeţi că nu e loial s-o jigneşti, să înşeli atîta încredere” (2006: 15).

c. „dependenţa dispoziţională de acţiunile persoanei adorate” (Rusu 2015:48).

„ Eşti nebun de fericire cînd, după greutăţi materiale şi umilinţe uneori, ai izbutit să-i faci o surpriză care s-o uimească de plăcere” (2006: 15).

d. „exclusivism limerant, exprimat prin incapacitatea de a fi simultan îndrăgostit de mai mult de o singură persoană” (Rusu 2015:48).

„ Înăbuşi în tine mugurii oricăror prietenii şi iubiri” (2006: 15).

e. „recurgerea la închipuirea unor scenarii fanteziste în care obiectul limerant reciprochează sentimentele nutrite de subiect ca modalitate de potolire temporară a obsesiei afectiv-cognitive” (Rusu 2015:48).

„ toate planurile tale de viitor pînă la moarte sunt făcute pentru doi inşi” (2006: 15).

f. „frica de respingere” (Rusu 2015:48).

„te străpunge ca un stilet orice aluzie despre ea” (2006: 15).

g. „intensificarea pasiunii limerante prin adversitatea întîmpinată; un obstacol extrinsec ridicat în calea scopului suprem urmărit de subiectul limerant, uniunea extatică, are efect de potenţare a motivaţiei de atingere a scopului respectiv” (Rusu 2015:48).

Pentru acest subpunct nu am găsit exemplu în partea teoretică enunţată de Ghorghidiu. Atunci cînd un alt bărbat se apropie de soţia lui, Ştefan nu face nimic pentru a o recîştiga, ci se lasă pradă geloziei. Este în stare să întreţină relaţii sexuale în patul conjugal, cu o femeie pe care nici măcar nu o doreşte numai ca să se răzbune pe soţia care doreşte să rămînă mai mult la o petrecere. În cazul lui, pasiunea limerantă nu se amplifică, el abandonînd sentimentele la prima adveristate întîmpinată. Acesta este motivul pentru care căsătoria lor nu mai poate continua.

h. „supra-sensibilitate faţă de orice gest al obiectului” (Rusu 2015:48).

„Îţi construieşti casa pentru o femeie, cumperi mobila pe care a ales-o ea , îţi fixezi deprinderile cum le-a dorit ea”(2006: 15).

i.„surescitarea fiziologică” (Rusu 2015:48).

BDD-A30536 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:14:01 UTC)

„ au o tendinţă de stabilitate stările sufleteşti repetate şi menţinute cu voinţă, duc la o adevărată nevroză”(2006: 15).

j. „senzaţia extatică de plutire atunci cînd reciprocarea este preconizată” (Rusu 2015:49).

vrei succese ca să ai surîsul ei” (2006: 15).

k. „trăire emoţională al cărei punct focal este centrat pe promisiune a reciprocării, fapt ce provoacă retrogradarea tuturor celorlalte preocupări pe plan secund” (Rusu 2015:49).

„Toate planurile de viitor ţi le faci în funcţie de nevoile şi preferinţele ei”(2006: 15).

l. „capacitate nebănuită de empatizare cu persoana venerată” (Rusu 2015:49).

„A plecat de acasă, şi eşti necontenit îngrijorat să nu i se întîmple ceva”(2006: 15).

Intelectualul lucid cunoaşte teoria dragostei şi nu acceptă să cadă sub vraja limeranţei, conştient fiind că acest lucru ar însemna pierderea controlului.

BIBLIOGRAPHY

a) Surse

Fitzgerald, F.Scott. 2001. *The Great Gatsby.* Introduction and notes by Guy Reynolds. Hertfordshire: Wordsworth.

Fitzgerald, F. Scott, 2013, *Marele Gatsby*, traducere din limba engleză şi note de George Volceanov. Iaşi: Editura Polirom;

Petrescu,Camil. 2006. *Ultima noapte de dragoste , întîia noapte de război* Bucureşti: EdituraGramar.

b) Referinţe critice

Bălaşa, Ariana. 2005. *Camil Petrescu şi paradoxurile actului creator.* Craiova: Editura Scrisul Românesc.

Baughman, Judith and Matthew Bruccoli. 2004. *Conversations with F.Scott Fitzgerald.* Mississippi: University of Mississippi Press.

Berman, Roland. 1994. *The Great Gatsby and Modern Times.* Urbana: University of Illinois Press.

Bruccoli, Mathew J. 2000. *F. Scott Fitzgerald`s The Great Gatsby: A Literary Reference*. New York: Carol and Graf.

Clark, Anna. 2006. „Female Sexuality”, în Debora Simonton (eds). *The Routledge History of Eomen in Europe Since 1700.* Oxford: Routledge.

Davidow Hirshbein, Laura. 2001. *„The Flapper and the Fogy: Representations of Gender and Age In the 1920s” în Journal of Familiy History”,* Vol 26, No.1.

Dekoven, Marianne. 2001. „Modernism and gender”, în Michael Levenson (Editura), *The Cambridge Companion to Modernism. Second edition*. Cambridge: Cambridge University Press

Elvin B., 1962. *Camil Petrescu. Studiu critic.* Bucureşti: Editura pentru literatură.

Faur, Lia Florica. 2009. *Misoginie şi erotism în opera lui Camil Petrescu.*Tîrgu Mureş: Editura Universităţii Petru Maior.

Iluţ, Petru. 2015. „Dragoste şi căsătorie. Posiblie temeiuri pentru o sociologie a seninătăţii” în Petru Iluţ (ed), *Dragoste, familie şi fericire. Spre o sociologie a seninătăţii* . Iaşi: Polirom

Killeen, Mary. 2017. *Gender Revolution of the Jazz Age: The Source of Disillusionment in the Works of F. Scott Fitzgerald and Ernest Hemingway.* All Master’s Theses.669. http.//digitalcommons.cwu.edu/etd/669

BDD-A30536 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:14:01 UTC)

Le Vot, Andre. 1983. *Scott Fitzgerald,* în româneşte de Ruxandra Soroiu. Bucureşti: Editura Eminescu.

Petraş, Irina. 1972. *Proza lui Camil Petrescu*. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică.

Petraş, Irina. 1991. Camil Petrescu. *Schiţe pentru un portret.* Bucureşti: Editura Demiurg.

Rusu, Mihai Stelian. 2015. „Dragostea ca fenomen psihosocial, între teorie şi metaforă. Teorii metaforice ale dragostei" în Petru Iluţ (ed), *Dragoste, familie şi fericire. Spre o sociologie a seninătăţii* . Iaşi: Polirom .

BDD-A30536 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:14:01 UTC)